

Močvirski škarjar *Procambarus clarkii*

Opis: Sladkovodni rak desetonožec. Odrasli so veliki od 5,5 do 12 cm. Močvirski škarjarji imajo najpogosteje temno rdeče obarvano telo, mladi osebkji pa so rjavosive barve. V trgovinah z živalmi so naprodaj tudi živo oranžne, bele in modre barvne oblike. močvirski škarjar ima na škarjah dobro vidne svetlo rdeče izbokline, na zapestnem delu škarij pa izrazit trn. Škržno-srčna reža na košu (v pogledu od zgoraj) je zelo ozka. Pri vseh domorodnih vrstah rakov so izbokline na škarjah neizrazite in niso rdeče obarvane, na zapestnem delu škarij ni izrazitega trna, škržno-srčna reža na košu pa je široka.

Domovina: Močvirski škarjar izvira iz severo-vzhodne Mehike in juga Združenih držav Amerike.

Razširjenost v Sloveniji: V Sloveniji ni podatkov o pojavljanju močvirskega škarjarja v naravi. To vrsto raka se občasno goji v akvarijih, zato lahko kljub prepovedi prodaje od avgusta 2016 še vedno pride do (ne)namernih izpustov v naravo.

Življenjski prostor: Naseljuje različne sladkovodne habitate: jezera, ribnike, reke, pa tudi močvirja in riževa polja. Krajša obdobja suše lahko preživi tudi v skrivališčih na kopnem.

Poti vnosa: Vrsto so širom po svetu gojili v prehranske namene in so jih namerno vlagali v naravo ali pa so pobegnili iz gojitvenih obratov. Ponekod so jih na nova območja zanesli z uporabo živih osebkov za vabo pri ribolovu.

Vplivi: Kot drugi severnoameriški raki so tudi močvirski škarjarji prenašalci glivi podobne bolezni račje kuge, ki je za domorodne vrste rakov praviloma smrtna. Domorodne vrste rakov izrivajo tudi s tekmovanjem za hrano in življenjske prostore. Kjer dosežejo velike gostote, močno vplivajo na vodno rastlinje in nevretenčarje.

Literatura:

CABI. (2013). *Procambarus clarkii* (red swamp crayfish). Pridobljeno 20. avgust 2016., od <http://www.cabi.org/isc/datasheet/67878>

Kus Veenvliet, J. (2012). Luizijanski rak – grožnja slovenskim vodam. Zloženska iz projekta Thuja 2. Zavod Symbiosis. <http://www.tujerodne-vrste.info/projekti/projekt-thuja-2/luizijanski-rak.pdf>

Odrasel luizijanski rak, Foto: arhiv Zavoda Symbiosis

Mladosten luizijanski rak, Foto: arhiv Zavoda Symbiosis

Povzeto po Poročilu o izvedbi II. faze projektne naloge Osveščanje o invazivnih tujerodnih vrstah, Uredbi (EU) št. 1143/2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst in o odstranitvi orjaškega dežena (Zavod Symbiosis, avgust 2016.)